

ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Γράμματα Λέξεις Ιστορίες

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

1ος ΤΟΜΟΣ

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή**

**υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού
με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το
Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ελένη Καραντζόλα, Επίκ.
Καθηγ. του Πανεπ. Αιγαίου
Καλλιόπη Κύρδη, Εκπ/κός
Τατιάνα Σπανέλλη, Εκπ/κός
Θεοδώρα Τσαγκάνη, Εκ/κός

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Βασίλ. Αναγνωστόπουλος,
Καθ. Πανεπ. Θεσσαλίας
Ιωάννης Λεβεντόπουλος,
Σχολικός Σύμβουλος
Λυδία Αμπόνη-Τσούρα,
Εκπαιδευτικός

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Λήδα Βαρβαρούση,
Σκιτσογράφος-Εικονογ/φος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

**Βασίλειος Βουβονίκος,
Φιλολόγος**

**ΥΠΕΥΘ. ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ**

**Πέτρος Μπερερής, Σύμβ.
του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβ.
του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου**

ΥΠΕΥΘ. ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

**Γεώργιος Οικονόμου, Μόν.
Πάρεδρ. του Παιδαγ. Ινστ.**

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γρ. Τέχνες Α.Ε.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Ελ. Καραντζόλα Κ. Κύρδη
Τ. Σπανέλλη Θ. Τσιαγκάνη**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ
Μεταίχμιο**

ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Γράμματα Λέξεις Ιστορίες

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

1ος ΤΟΜΟΣ

Η προσαρμογή του βιβλίου έγινε από την Ομάδα ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού προσβάσιμου από αμβλύωπες μαθητές, του έργου «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες – Οριζόντια Πράξη».

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

**Γράφουμε και
διαβάζουμε**

**Κάνουμε κάτι
όλοι μαζί**

Συζητάμε

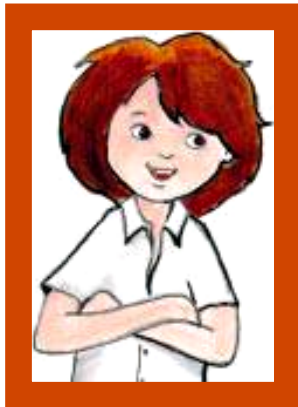
Θυμόμαστε ξανά

ο Άρης

ο Ορφέας

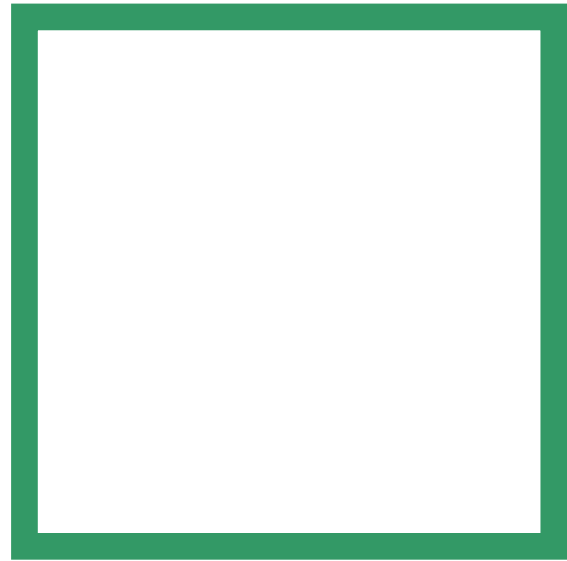

η Μαρίνα

η Ιωάννα

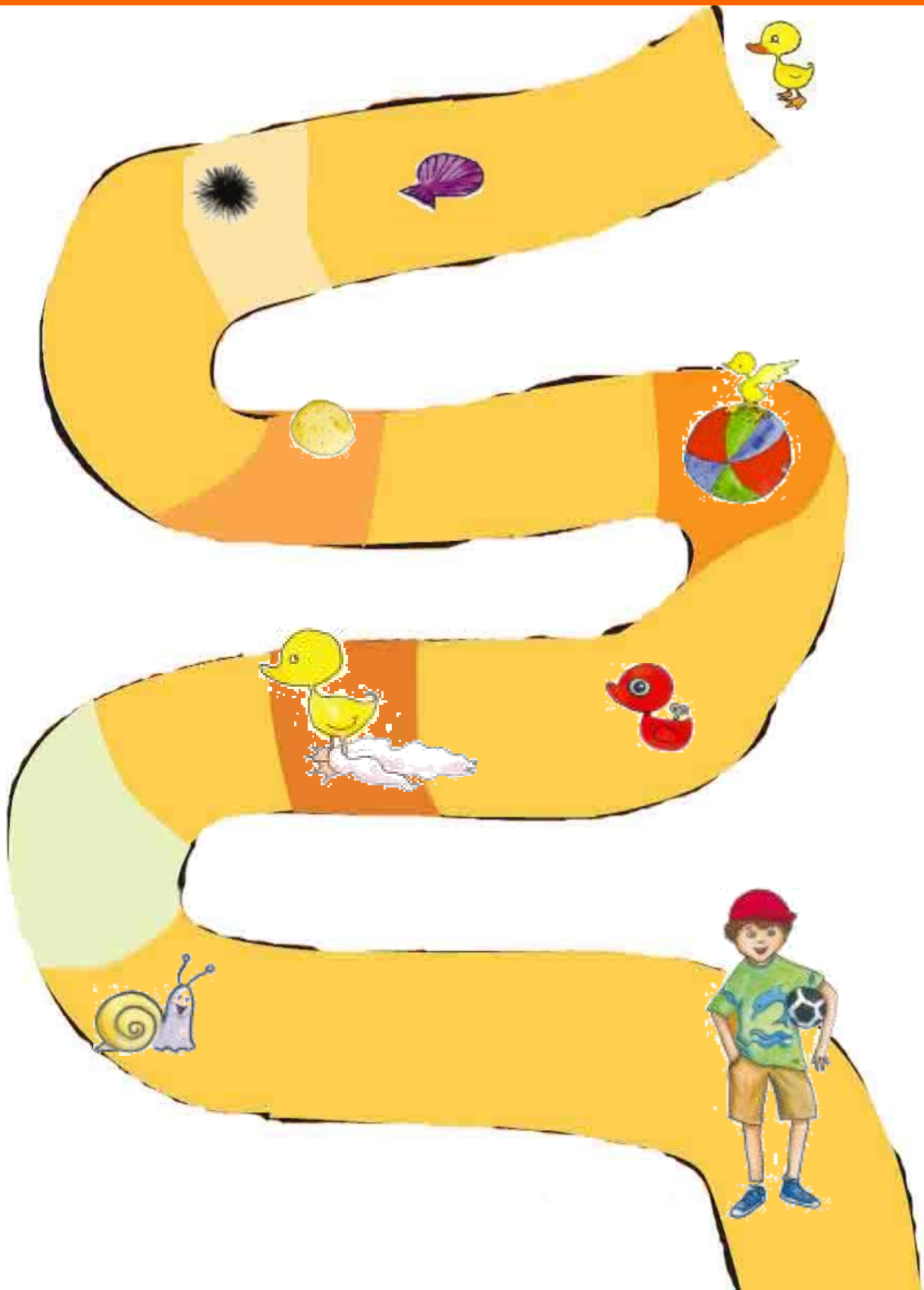

ο Σαμπέρ

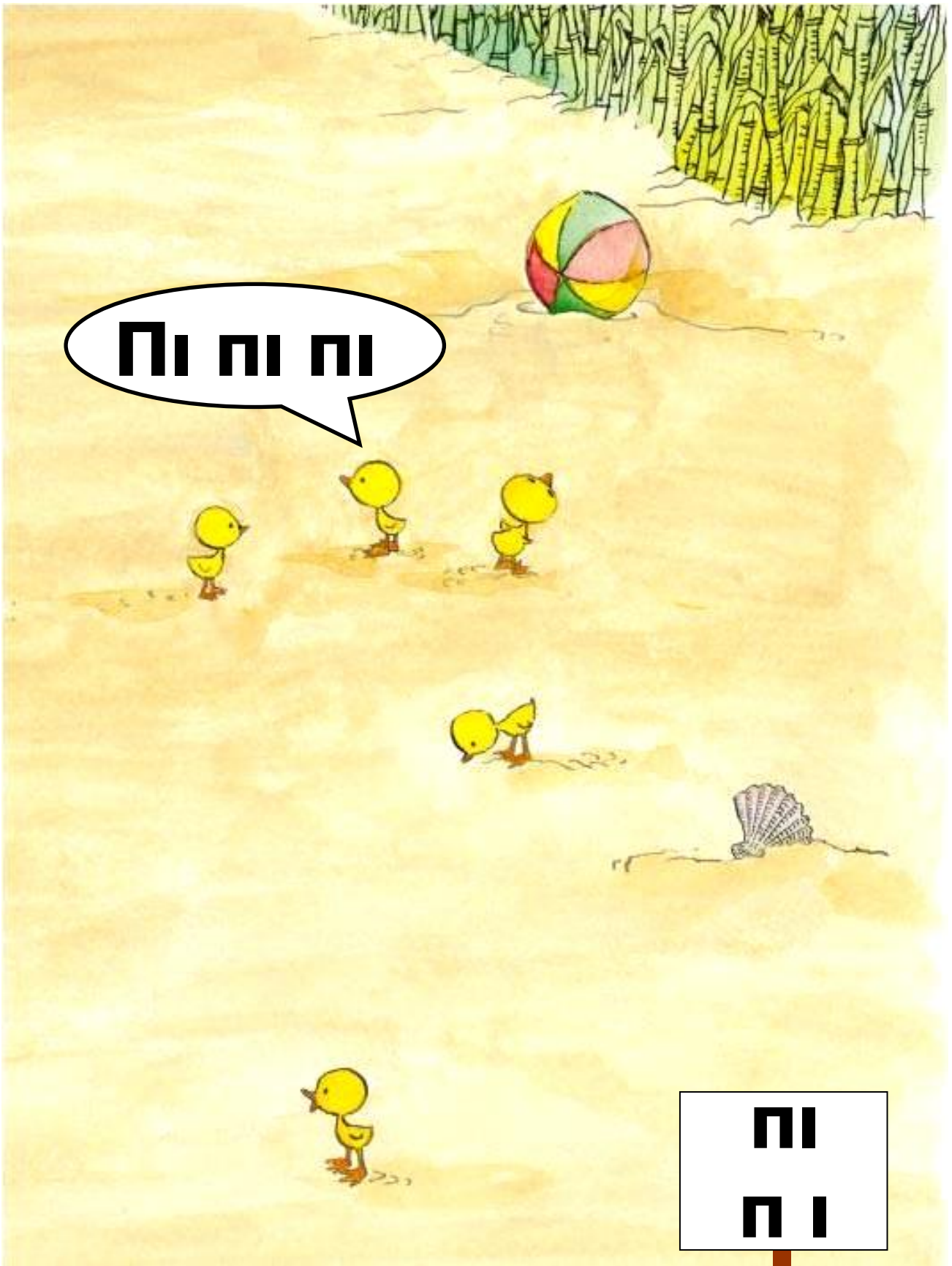
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΡΗΣ;

па
па

הן הן הן

הן
הן

**τα
τα**

**Παπί, παπί,
πίτα.**

**παπί
παπί
παπί**

**πίτα
πίτα
πίτα**

Τα τα τα
τα τα τα

Που είναι το παπί;
Είναι πάνω στην πατάτα.

Πα πα πα

πατάτα
πα τά τα
πατάτα

Ο, ο! Πο πο,
το πατί!

ΠΟ
Π Ο

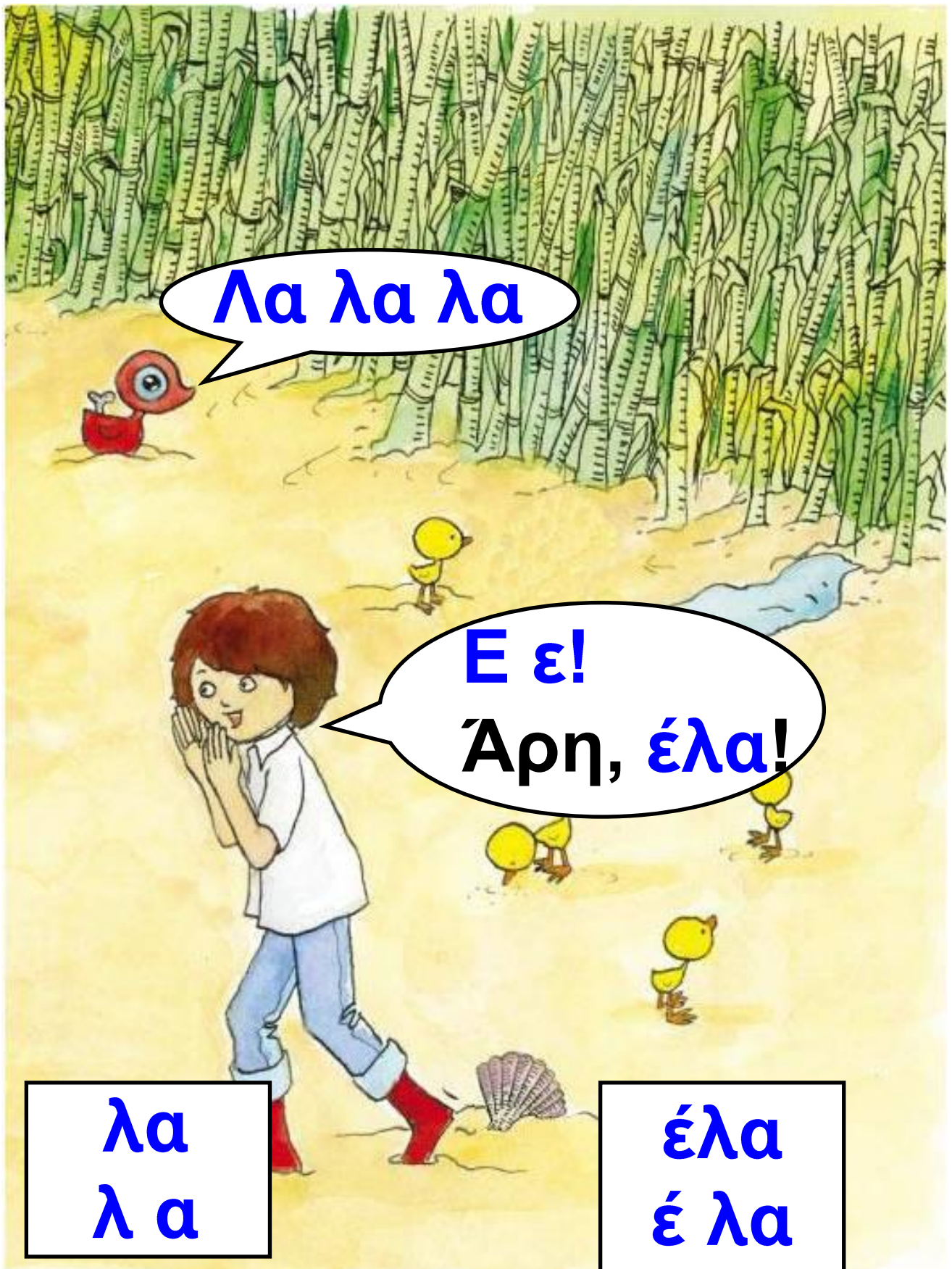
το πατί
τ ο πατί

Πού είναι το παπί;
Είναι πάνω στο **τόπι**.

Πι πι πι

τόπι
τό πι
τ ό πι

Λα λα λα

Ε ε!
Άρη, έλα!

λα
λα

έλα
έλα
έλα

**Α, να ένα παπί!
Μαρίνα, να ένα παπί
με ένα πανί.**

Α, να ένα παπί

ν α

**έ να
έ ν α**

**πα πί
πα πί**

με ένα πανί.

μ ε

πα νί
πα νί

21 / 19

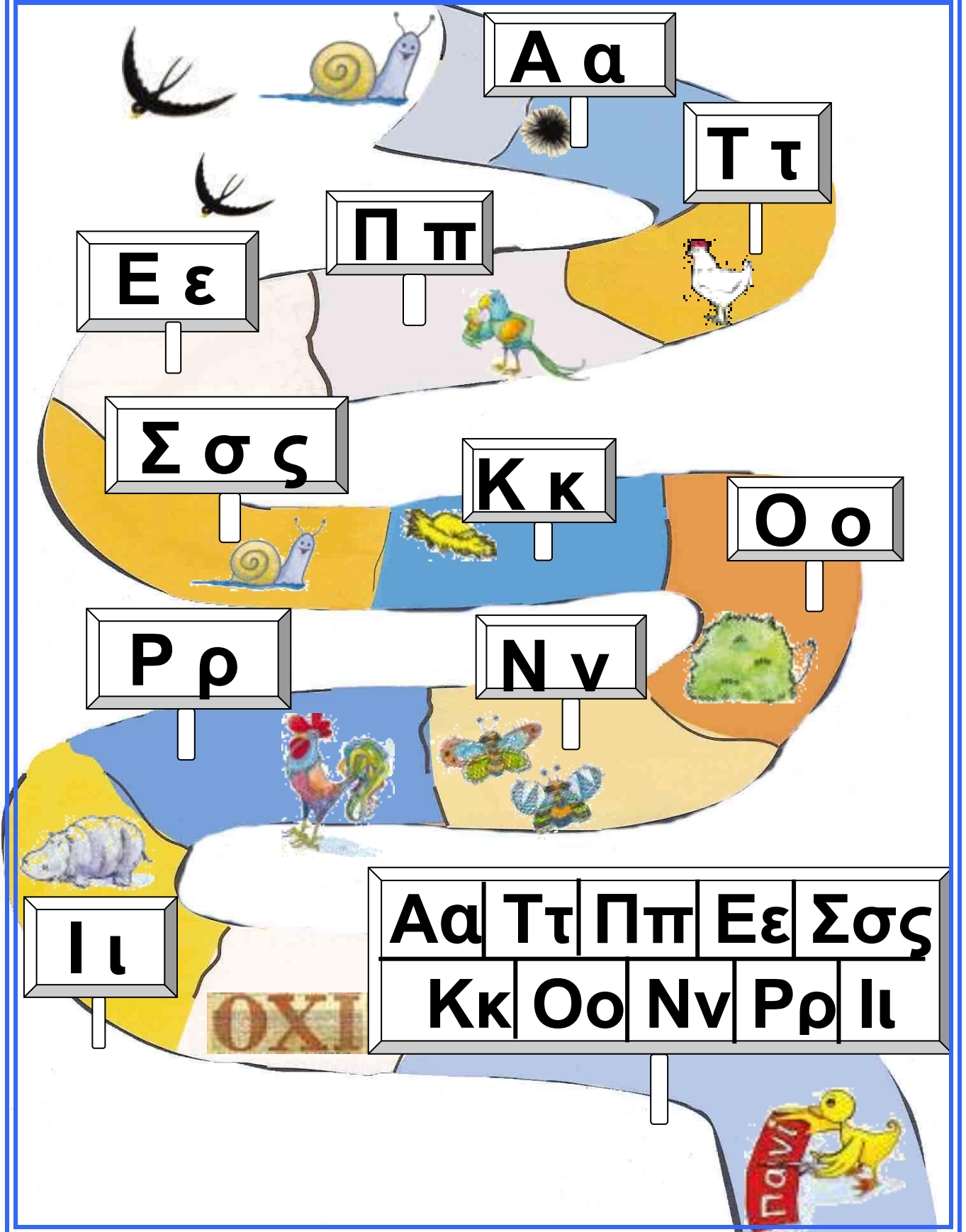

- Τι κάνεις στα
καλάμια, Άρη;

- Βλέπω ένα
σαλιγκάρι, τις κεραίες
του κουνάει και το
σπίτι του φοράει.

Η ΠΑΡΕΑ

Α α Αντίο, θάλασσα
Τ τ Τιτίνα, η κότα
Π π Πεπόνι, πεπόνι
Ε ε Ένα χελιδόνι
Σ σ ς Τάσος,
το σαλιγκάρι
Κ κ Ο κύριος με
το καπέλο
Ο ο Όλοι στον κήπο
Ν ν Νυχτώνει
Ρ ρ Ρινόκερος και
κόκορας
Ι ι Ιστορίες
ΟΧΙ 28η Οκτωβρίου
Το παπί

Αντίο, θάλασσα

- Άρη, Μαρίνα! Ελάτε!

Πάμε.

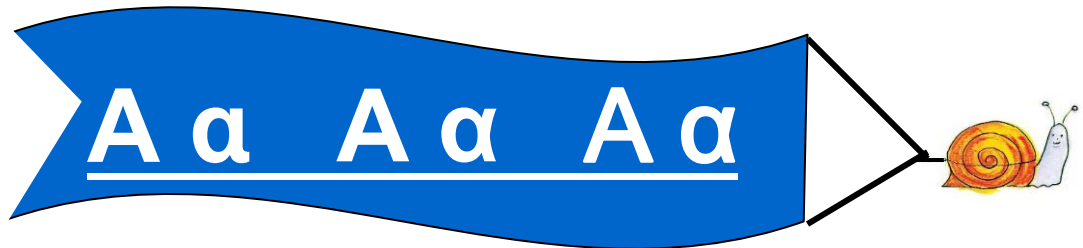

- Αα, μαμά, έλα!
Ένας αχινός!

Θα πάρω άμμο
από την παραλία.

- Αντίο, θάλασσα.

A a

 Συμπλήρωσε τα **A a**
και βρες τι έγραψε
η Μαρίνα στην άμμο.

**Αχ, και να 'μουν αχινός,
βουτηχτής αληθινός,
στην άμμο να ξαπλώνω,
τα αγκάθια μου**

να απλώνω!

Τιτίνα, η κότα

- Τιτίνα! Τιτίνα, έλα,
πίτα!

- Ορφέα, Ορφέα!

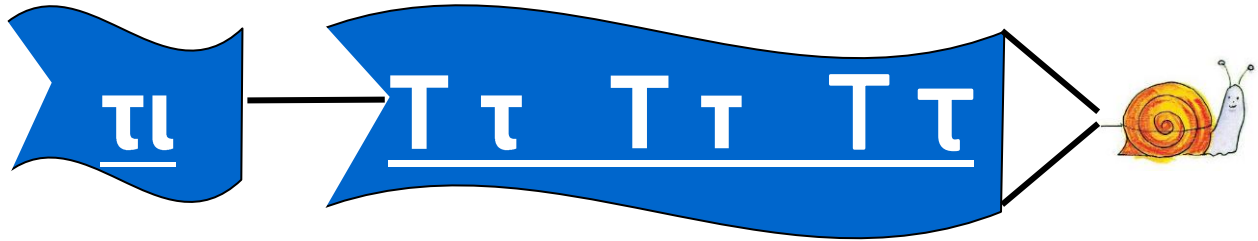
- Τι είναι, μαμά;

- Άσε πια την κότα.

Το τρένο θα φύγει.
Πάμε.

Τ τ

 Τι τρώει η Τιτίνα,
η κότα;
Βάλε σε κύκλο τις λέξεις
που έχουν **τ** και θα
το μάθεις.

τυρί

πατάτα

καρότα

ψάρι

πίτα

καραμέλα

**Ταξιδεύω με το τρένο,
τρέχω, τρέχω δίχως
φρένο.**

**Κι ο αετός φωνάζει:
«Εε, Τιτίνα, πάτα γκάζι».**

Πεπόνι, πεπόνι!

- Παππού,

ένας παπαγάλος!

- Παπαγάλε, θέλεις

πεπόνι;

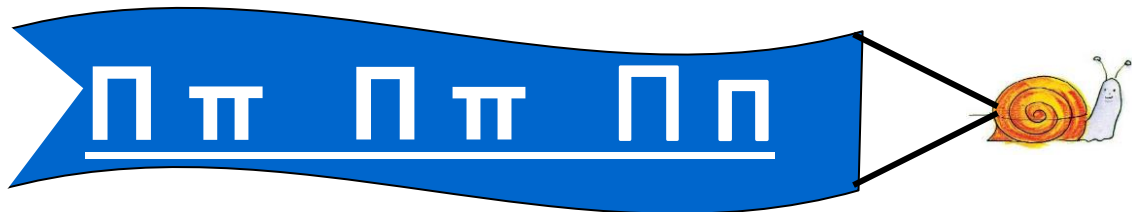
- Πεπόνι, πεπόνι.

- Παπαγάλε, θέλεις
παγωτό;

- Παγωτό, παγωτό.

Π π

 Τι θέλει να φάει
ο παπαγάλος;
Γράψε τα Π π
και θα το μάθεις.

__αγωτό, __αγωτό.

__ε__όνι, __ε__όνι.

Παπαγάλε μου,
τι είδες;

Είδα ένα σπίτι

στην παραλία.

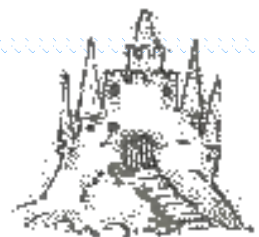

Τι άλλο είδες;

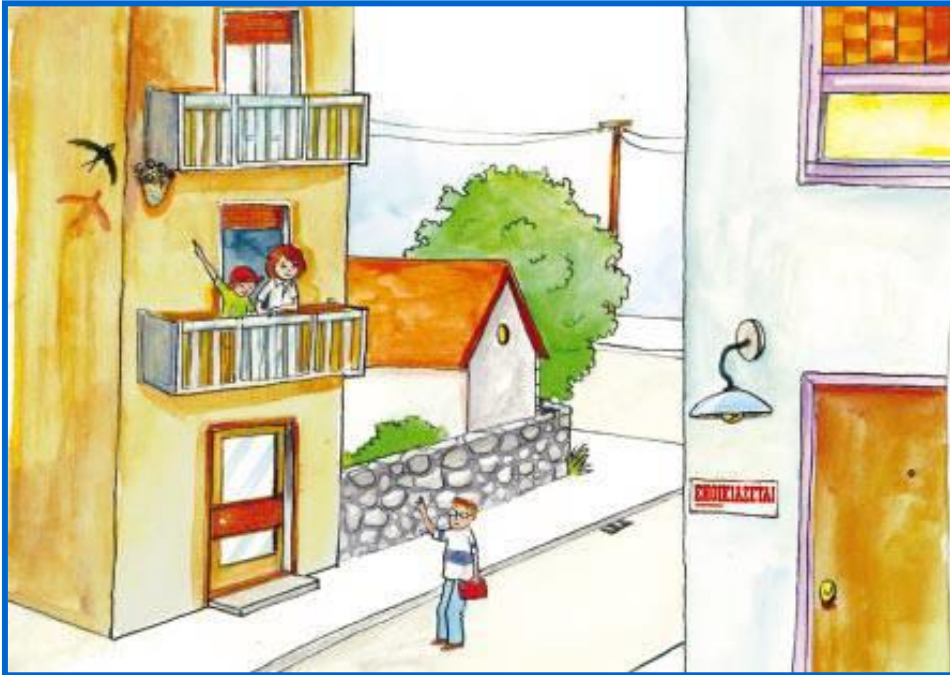

Ένα παλάτι

Ένα παλάτι από αλάτι.

Ένα χελιδόνι

- Εδώ είναι ακόμα
το χελιδόνι;

- Εδώ είναι. Έλα να
δεις τι έχει.

- Τι έχει;

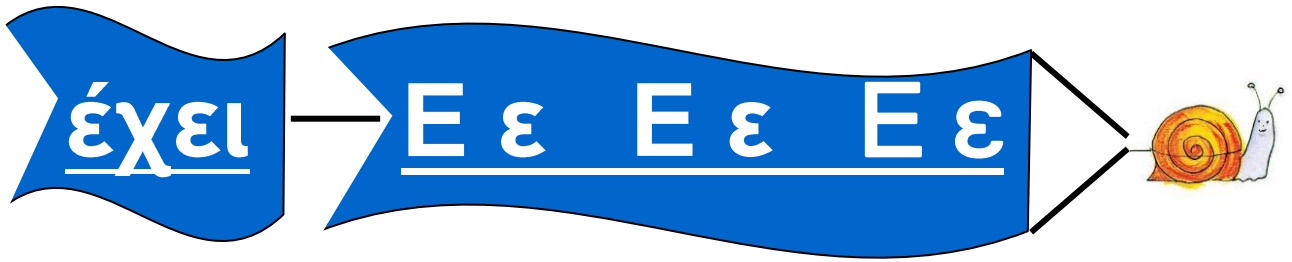
- Έχει πέντε μικρά.

- Πετάνε;

- Πετάνε όλα. Έλα.

Ε ε

 Συμπλήρωσε τα **Ε ε**
και βρες πόσα χελιδόνια
έχει η φωλιά.

΄ ___χει π΄ντ___
χ___λιδόνια.

**Ένα μυστήριο ελικόπτερο
είδα**

χθες στην εφημερίδα.

**Είχε ελέφαντα πιλότο,
για τιμόνι ένα μπισκότο.**

**Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΑΞΙΔΙΩΤΗ**

Τάσος, το σαλιγκάρι

- Ένα σαλιγκάρι μέσα στη σακούλα!

- Α! Το σαλιγκάρι από την παραλία.

Το λένε Τάσο.

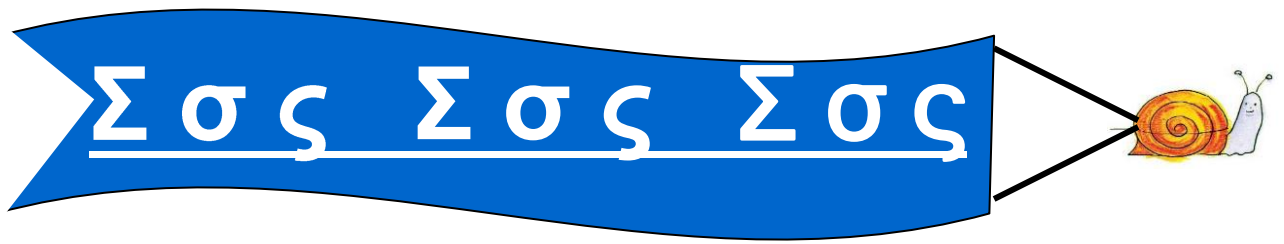
- Τάισέ το.

- Τι;

- Σαλάτα.

 Ποιος κρύφτηκε μέσα
στη σακούλα;
Γράψε τα **σ ς** και θα το
μάθεις.

Ο Τά__ο__, το
__αλιγκάρι.

**Σαλιγκάρι, σαλιγκάρι,
μήπως να σε πω Σαλιάρη;
Μήπως Τάσο; Μήπως
Σούλη;
Μήπως να σε πω
Σπιτούλη;**

Ο κύριος με το καπέλο

- Ένας κύριος
στον κήπο!

- Κοίτα τι φοράει!

- Ένα καπέλο και
ένα κόκκινο σακάκι.

- Έχει έναν σάκο και
ένα πακέτο.

- Τι να έχει ο σάκος;

- Α! Έχει μια κότα!

Κ κ

Η γάτα πέρασε μόνο από μέρη που έχουν **κ**
Βάλε σε κύκλο τις λέξεις που έχουν **κ** και θα μάθεις ποια είναι.

ο κήπος

η σκάλα

η φωλιά

τα κεραμίδια

Τι να έχει το πακέτο;

Μήπως κόκορα,

καρότα;

Μήπως μια μεγάλη κότα;

Κι άμα έχει καναρίνι;

Ένα γλέντι που θα γίνει!

Όλοι στον κήπο

- Να ο σάκος.
Τι άλλο να έχει μέσα;
Πάπιες;

- Και άλλες κόττες;

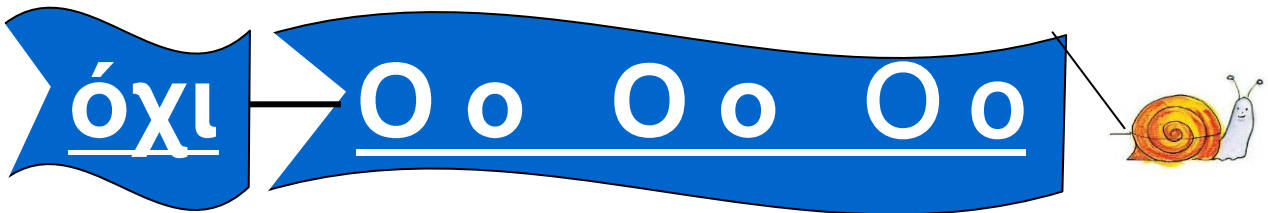
- Όχι! Έχει ποντίκια.

- Σιγά μην έχει και
οχιές!

- Πάμε στον κήπο να
δούμε.

Η γάτα ψάχνει
ένα ποντίκι.

Για να το βρει, πρέπει να
ακολουθήσει τον δρόμο
με τα περισσότερα ο.
Βοήθησέ τη.

οδοντόβουρτσα

οχιά

καπέλο

πεπόνι

καναρίνι

ομπρέλα

πατάτα

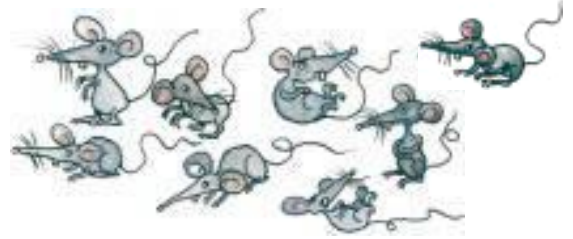

πάπια

λάχανο

Οκτώ μεγάλοι ποντικοί

δύο μέρες νηστικοί,

ονειρεύονται ομελέττα

με ντομάτα,

αυγά

και φέτα.

Νυχτώνει

- Να, μια λίμνη με
νούφαρα!

- Νυχτώνει. Κάτι
ακούω.

- Σσς... Τι να είναι;

- Λες να είναι η κότα;

- Λες να είναι
νυχτερίδα;

- Πάμε σπίτι.

N ν

 Ποιοι είναι οι ήρωες
παραμυθιών που προτιμά
ο Άρης; Βάλε σε κύκλο τις
λέξεις που έχουν **ν** και θα
το μάθεις.

ο Πινόκιο

η νεράιδα

ο λύκος

η αλεπού

η Κοκκινοσκουφίτσα

ο νάνος

Πάνω από τη λίμνη, να!

Πετάνε η Νένα κι
η Νανά.

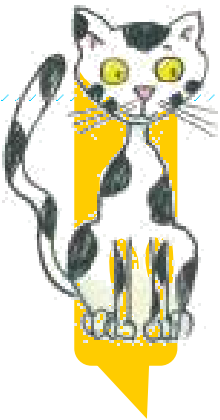
Τη νύχτα πάνω

απ' το νερό

στήνουνε ξέφρενο χορό.

Αχ! Να τις πιάσω δεν

μπορώ!

Ρινόκερος και κόκορας

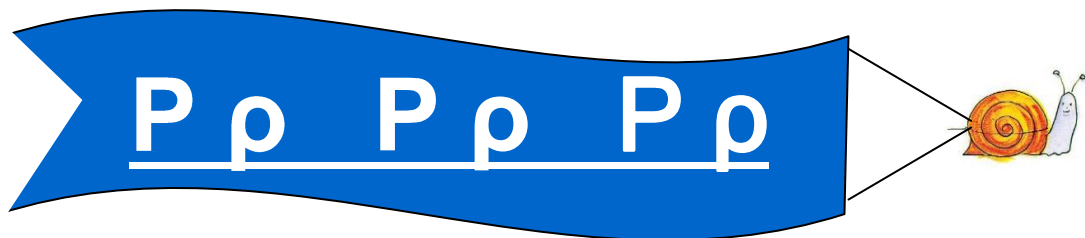
- Άρη, ένα κορίτσι στο παράθυρο.

- Η Ιωάννα! Είναι στην τάξη μου.

Όλη μέρα τραγουδά:

«Ρινόκερος και κόκορας,
κότα, αετός και κόρακας
παρέα περπατάνε
σε παραλία πάνε».

Ρ ρ

 Συμπλήρωσε τα Ρ ρ
που λείπουν και διάβασε
τι λέει η Ιωάννα στον
παπαγάλο.

___ένο, πιά___ε το
κα___ότο.

Ιωάννα, πρώτα ρώτα
αν τα τρώω τα καρότα.
Γιατί προτιμώ τα σπόρια,
τα καρύδια και
τα ρόδια.

Ιστορίες

- Παππού, παππού!
Πες μια ιστορία.

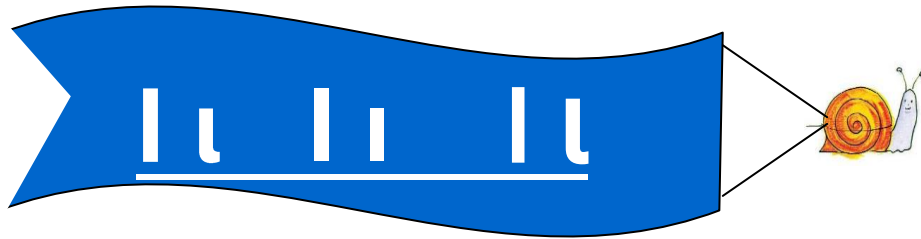
-Τι ιστορία, Ιωάννα;
Μια ιστορία
με ιππότες;

- Όχι, την ιστορία με
τον ιπποπόταμο.

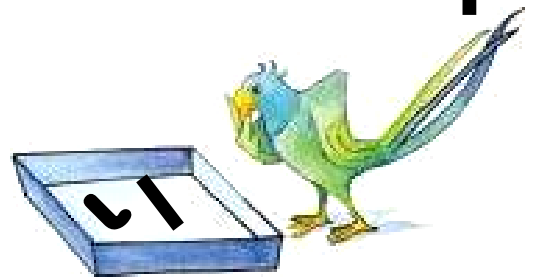

- Μια φορά ένας
ιπποπόταμος...

Ο παπαγάλος έκρυψε
τα λ λ.

Βρες τα λ λ και βάλε τα στη
θέση τους.

το χελ__δόν__

η __ωάννα

ο __πποπόταμος

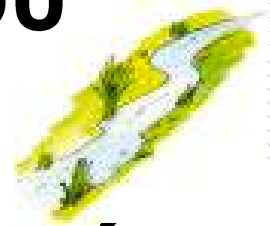
το ελάφ__

Ιπποπόταμε, πού
πας;

Πάω μέχρι το ποτάμι
για να φάω ένα
καλάμι.

Και τι έχεις στο σακί;

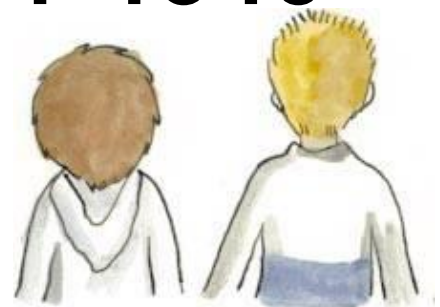
Ένα κόκκινο κουτί.

Η 28η Οκτωβρίου

ΟΙ ΗΡΩΙΔΕΣ ΤΟΥ 1940

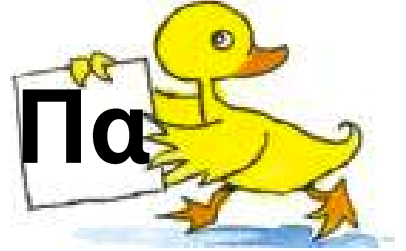

ΤΟ ΤΣΑΡΟΥΧΙ

Το παπί

Μια φορά ένα Παπί
είχε χάσει ένα Πι,
είχε μείνει με το Πα
κι έλεγε όλο «Πα Πα Πα».

Περπατούσε,
προχωρούσε
και κοιτούσε και ρωτούσε:
Πού θα βρω,
ποιος θα μου πει
ένα Πι, ωραίο Πι;

Έψαξε σ' όλα τα μέρη,
βρήκε Πι από Πιπέρι,
βρήκε Πι από Πιπίλα
και το έπιασε τσαντίλα.

Βρήκε Πι από Πιρούνι,
βρήκε Πι από Πιτσούνι*,
βρήκε Πι από Πινέζα
και το πάτησε και – τέζα!

---

* πιτσούνι: μικρό
περιστέρι

**Τέλος, φόρεσε ένα Νι,
ένα Νι από Πανί,
κι ήταν πια χωρίς το Πι,
ένα Πάνινο Παπί.**

Παυλίνα Παμπούδη

**Παμπούδη, Π. 2000.
Παραμυθοτράγουδα
και καληνύχτες.
Αθήνα: Πατάκης**

Λέξεις – κλειδιά

**Πού είναι ο Άρης;
παπί, πίτα, πατάτα,
τόπι, έλα, πανί, πάμε**

**Αντίο θάλασσα
θάλασσα, αχινός, μαμά**

**Τιτίνα, η κότα
πίτα, τρένο, Τιτίνα**

**Πεπόνι, πεπόνι!
πεπόνι, παππούς,
παπαγάλος**

**Ένα χελιδόνι
χελιδόνι, έχει, έλα**

**Τάσος, το σαλιγκάρι
σαλιγκάρι, σαλάτα, Τάσος**

**Ο κύριος με το καπέλο
πακέτο, καπέλο, κότα**

**Όλοι στον κήπο
κήπος, σάκος, όχι**

**Νυχτώνει
είναι, λίμνη, Νένα**

**Ρινόκερος και κόκορας
κορίτσι, ρινόκερος,
κόκορας**

**Ιστορίες
ιστορία, ιπποπόταμος**

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Σελ. 48–49: 1. Ο αποχαιρετισμός της μάνας

2. Αλ. Αλεξανδράκης, Προέλασις, 1945. Στο CD-ROM «Νεοελληνική Ζωγραφική», περιοδικό RAM, Μάιος 1997.

3. Το Έπος του '40. Λαϊκή Εικονογραφία. 1987. Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος: Αθήνα.

**4. Ε.Λ.Ι.Α (Ελληνικό
Λογοτεχνικό και Ιστορικό
Αρχείο).**

**5. Προϊόν ψηφιακής
επεξεργασίας της Ου.
Λυμπεροπούλου.**

**6. «28η Οκτωβρίου»:
Η Καθημερινή της
Κυριακής, «Επτά ήμερες»,
7-4-2002.**

**7. Ε.Λ.Ι.Α (Ελληνικό
Λογοτεχνικό και Ιστορικό
Αρχείο).**

**Ιστορική και Εθνολογική
Εταιρεία της Ελλάδος.**

Περιεχόμενα
του 1ου τόμου
του 1ου τεύχους

Γνωριμία με τους ήρωες 8

1η ενότητα:

Πού είναι ο Άρης;

Πού είναι ο Άρης; 11

2η ενότητα:

Η παρέα

Αντίο, θάλασσα 25

Τιτίνα, η κότα 28

Πεπόνι, πεπόνι! 31

Ένα χελιδόνι 34

Τάσος, το σαλιγκάρι 37

Ο κύριος με το καπέλο .	40
Όλοι στον κήπο	43
Νυχτώνει	47
Ρινόκερος και κόκορας	51
Ιστορίες	54
28η Οκτωβρίου.....	57
Το παπί της Παυλίνας	
Παμπούδη	59
Λέξεις - κλειδιά	62

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.